

«ЛІРИЧНИЙ ФІЗИК»: 90 ЛІТ – ЯК МИТЬ

Життя і багаторічна діяльність Івана Тихоновича з Роду Горбачуків (батьки Тихон Трохимович і Анастасія Йосипівна Черкас), які розпочалися на мальовничій українській (тепер у складі Республіки Білорусь) землі, проходили у дитячі роки серед лісів і полів, де він разом з братами і сестрами пасли овець, корів, допомагали батькам по господарству, ходили до місцевої школи. Там і розпочалося становлення його волелюбової і відповідальної особистості. Шлях Івана Тихоновича у подальшу освіту, науку, громадську діяльність, участь у державотворчих процесах, профспілковій роботі, багаторічна плідна науково-педагогічна діяльність тощо, заслуговують на окрему книжку. Зазначу, що деякі нариси про ювіляра, його родовід мені вдалося опублікувати за роки спільної діяльності у Драгоманівському університеті. Назву деякі з них: «Він вирішив суперечку між фізиками та ліриками: ліричний фізик» // Професор Іван Тихонович Горбачук: Біобібліографічний покажчик: до 75-річчя від дня народження та 55-річчя науково-педагогічної діяльності. К., 2008, с. 22-31; Газета «Освіта», (2008 р.); Іван Тихонович Горбачук: Біобібліографічний покажчик: до 85-річчя від дня народження. К., 2018, с. 9-23; «Люди йдуть до нього, а він йде до людей. Штрихи до портрета Івана Тихоновича Горбачука з нагоди його 80-річчя від дня народження і 60-річчя науково-педагогічної діяльності» // Іван Тихонович Горбачук: біобібліографічний покажчик: до 80-річчя від дня народження і 60-річчя науково-педагогічної діяльності. К., 2013, с. 34-48; Андрусишин Б. І. На шляху до свободи: вибрані праці: нариси з історії української державності та права: до 60-річчя від дня народження К., 2020, с. 597-609.

Ліричний фізик... Такі, винесені у заголовок слова, які нібито мали би бути суперечливими, показувати вічне протистояння людей науки і людей мистецтва, дивовижним чином поєдналися у одній особі Івана Тихоновича Горбачука. Говорячи про значення точних наук, які у сучасному світі вийшли на перший план, він говорить як «лірик», а коли справа доходить до питань культури, духовності, мови, патріотизму – займає позицію як «фізик», твердо підтримуючи позицію необхідності виховання студентської молодості у любові до історії України, української мови, духовно-моральних цінностей. Він є прикладом викристалізування своєї кровно-родової і етнічно-національної ідентичності навіть у часи, коли компартійно-радянське керівництво формувало «нову соціалістичну спільноту – радянський народ», як засіб консолідації багатоетнічної імперії...

Значна частина життя Івана Тихоновича пройшла у часи війн. Коли хлопцеві було 6 років, розпочалася Друга світова війна, яка закінчилася, коли йому виповнилося одинадцять. Іван Тихонович пройшов багато ментальних кордонів. Народився і жив у східноєвропейській Другій Речі Посполитій (1933-1939 рр.), Білоруській РСР «за перших совітів» (1939-1941 рр.); генеральному окрузі «Білорусь» періоду III рейху (1941-1944 рр.); згодом знову Білоруській РСР/СРСР. Російсько-українська війна розпочалася з вторгнення на Донбасі і анексії Криму у 2014 році, коли ветеран праці перетнув 81-річний рубіж. А свій ювілей 90 років Іван Тихонович зустрічає у період гарячої фази війни України проти російської федерації, під ревіння сирен і вибухи ворожих ракет і дронів, в умовах воєнного стану.

У складних суспільно-політичних і воєнних обставинах неможливо не відмітити людські якості у стосунках з колегами усіх рівнів: виваженість в оцінках, патріотизм, вміння підтримувати їх у складних ситуаціях і словом і ділом. При цьому він робить це інтелігентно, без хизування. Як висловлювалися римляни – ARS EST CELARE ARTEM – справжнє мистецтво полягає в тому, щоб зробити його непомітним.

У день Вашого світлого ювілею шановний Іване Тихоновичу, зичу Вам доброго здоров'я, довголіття, творчих здобутків на благо нашої Вітчизни! Бажаю наступний день народження зустріти у мирному Києві в колі щирих друзів і колег після нашої Перемоги!

Б.І. Андрусишин,
доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Української академії історичних наук, Української академії політичних наук, Академії наук вищої школи України, заступник голови «Просвіти» Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, завідувач кафедри теорії та історії держави і права.